

КЕЙС-МЕТАД

Юрэвіч Кацярына Міхайлаўна
выкладчык кафедры педагогікі і
псіхалогіі інклюзіўнай адукацыі

Кейс-метад - метад актыўнага праблемна-сітуацыйнага аналізу, заснаваны на навучанні шляхам вырашэння канкрэтных задач - сітуацый (рашэнне кейсаў).

РЕПОЗИТОРИЙ

Кейс - гэта навучальны матэрыял, у якім славесна ў пісьмовай форме або з дапамогай тэхнічных сродкаў навучання прадстаўлена сітуацыя, якая змяшчае асабістую, сацыяльную, эканамічную ці палітычную праблему.

Метад аналізу канкрэтнай сітуацыі - педагагічная тэхналогія, заснаваная на мадэляванні сітуацыі / выкарыстанні рэальнай сітуацыі, у мэтах аналізу дадзенага выпадку, выяўлення праблем, пошуку альтэрнатыўных рашэнняў і прыняцця аптымальнага рашэння праблемы.

Мэта метада- сумеснымі намаганнямі групы дзяцей прааналізаваць сітуацыю - case, якая ўзнікае пры канкрэтным становішчы спраў, і выпрацаваць практычнае рашэнне; даць навучэнцам ўменні, з дапамогай якіх яны змогуць пазней пераадолець самастойна жыццёвыя сітуацыі.

Асноўныя мэты метаду:

1. развіццё навыкаў аналізу і крытычнага мыслення; злучэнне тэорыі і практыкі;
2. дэманстрацыя розных пазіцый і пунктаў гледжання;
3. прадстаўленне прыкладаў прымаемых рашэнняў і іх наступстваў;
4. фарміраванне навыкаў ацэнкі альтэрнатыўных варыянтаў ва ўмовах нявызначанасці.

Асаблівасцю кейс-метаду з'яўляецца тое, што яго можна прадставіць у метадалагічным кантэксце як складаную сістэму, у якую інтэграваныя іншыя, больш простыя метады пазнання.

У яго ўваходзяць:

- мадэляванне,
- сістэмны аналіз,
- праблемны метады,
- разумовы эксперымент,
- метады апісання,
- Класіфікацыі,
- гульнявыя метады.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Класіфікацыя кейсаў

Па структуры:

- 1. Структураваныя кейсы** (highly structured case) - кароткае і дакладнае выклад сітуацыі з канкрэтнымі лічбамі і дадзенымі. Для такога тыпу кейсаў існуе пэўная колькасць правільных адказаў. Яны прызначаныя для ацэнкі веды і ўменняў выкарыстоўваць адну формулу, навык, методыку ў пэўнай галіне ведаў.

2. Неструктураваныя кейсы (unstructured cases) - матэрыял з вялікай колькасцю дадзеных і прызначаны для ацэнкі стылю і хуткасці мыслення, умення аддзяліць галоўнае ад другараднага і навыкаў працы ў пэўнай вобласці. Для іх існуюць некалькі правільных варыянтаў адказаў і звычайна не выключаецца магчымасць знаходжання нестандартнага рашэння.

3. Ground breaking cases могуць быць вельмі кароткія і доўгія. Назіранне за рашэннем такога кейса дае магчымасць убачыць, ці здольны чалавек думаць нестандартна, колькі крэатыўных ідэй ён можа выдаць за адведзенае час. Калі праходзіць групавое рашэнне, то ці можа ён падхапіць чужую думка, развіць яе і выкарыстоўваць на практыцы.

Класіфікацыя кейсаў

Па змесце і арганізацыі прадстаўленага ў іх матэрыялу:

- кейсы, навучальныя аналізу і ацэнцы;
- кейсы, навучальныя вырашэння праблем і прыняцця рашэнняў;
- кейсы, якія ілюструюць праблему, рашэнне або канцэпцыю ў цэлым.

Класіфікацыя кейсаў

Па ступені ўздзеяння іх асноўных крыніц:

- **практычныя кейсы**, якія адлюстроўваюць абсалютна рэальныя жыццёвыя сітуацыі;
- **навучальныя кейсы**, асноўнай задачай якіх выступае навучанне;
- **навукова-даследчыя кейсы**, арыентаваныя на ажыццяўленне даследчай дзейнасці.

У залежнасці ад аб'ёму кейса:

- **міні-кейс**, які займае па аб'ёму ад адной да некалькіх старонак;
- **кейс сярэдніх памераў**, які займае звычайна двухгадзіннае занятак;
- **аб'ёмны кейс**, які складае да некалькіх дзесяткаў старонак.

Класіфікацыя кейсаў

Па памеры:

- **Поўныя кейсы** (20-25 ст.) прызначаныя для каманднай працы на працягу некалькіх дзён і звычайна маюць на ўвазе каманднае выступленне для прэзентацыі свайго рашэння.
- **Сціснутыя** (3-5 ст.) прызначаныя для разбору непасрэдна на занятку і маюць на ўвазе агульную дыскусію.
- **Міні-кейсы** (1-2 ст.) прызначаныя для разбору ў класе і часцяком выкарыстоўваюцца ў якасці ілюстрацыі да тэорыі, выкладала на занятку.

Класіфікацыя кейсаў

- 1. Сітуацыя-ілюстрацыя.** Уключаецца ў лекцыйны матэрыял, г.зн. служыць мэтам праблемнага выкладу. На канкрэтным прыкладзе дэманструюцца заканамернасці або механізмы педагагічнага працэсу, пазітыўная або негатыўная дзейнасць асоб або калектываў, эфектыўнасць выкарыстання метадаў і прыёмаў выхавання і навучання, значэнне якіх-небудзь фактараў і ўмоў.
- 2. Сітуацыя-ацэнка.** Маецца гатовае рашэнне, якое трэба ацаніць і прапанаваць сваё адэкватнае рашэнне. Прапануецца апісанне канкрэтнага педагагічнага з'явы, падзеі і прынятых мер, фармулюецца задача ацаніць прычыны, механізмы, значэнне і следства сітуацыі і прынятых мер.

3. Сітуацыя-практыкаванне (патрабуецца выканаць пошук аптымальнага рашэння). Аналіз сітуацыі патрабуе звароту да крыніц інфармацыі. Удзельнікі дзеляцца на групы па 3-5 чалавек і вывучаюць сітуацыю, рыхтуюць пытанні, звязаныя з сітуацыяй, прыступаюць да пошуку адказаў, выкарыстоўваючы літаратуру. Атрымаўшы неабходную інфармацыю, аналітыкі фармуюць план дзеянняў, прагноз вынікаў або праекты рашэнняў.

4. Сітуацыя-трэнінг (патрабуецца не толькі адшукаць рашэнне, але і прымяніць яго на практыцы). Агульным для ўсіх сітуацыйных задач з'яўляецца наяўнасць умоў (апісанне сітуацыі і зыходныя дадзеныя) і пытання (заданні), пастаўленага перад навучэнцамі.

Класіфікацыя кейсаў

1. **Кейс пошук рашэння:** задача - рашэнне праблемы. Дзеці атрымліваюць інфармацыю для аналізу сітуацыі, таму кейсы складаюцца звычайна вельмі аб'ёмнымі. З дапамогай прадстаўленых дадзеных трэба вырашыць пастаўленую задачу.
2. **Case Study Method (Знаходжанне праблемы).** Задача: навучэнцы пераважна час, прызначаны для працы з кейсам, аналізавалі сітуацыю з дапамогай прадстаўленай інфармацыі. Акцэнт ставіцца на пошуку і разуменні сутнасці праблемы, толькі затым разглядаецца рашэнне.
3. **In-Basket-Exercise-Method (Паштовы кошык):** рашэнне задач пад ціскам часу (разбор дзелавой карэспандэнцыі і прыняцце кіраўніцкіх рашэнняў).

4. **Stated Problem Method (Ацэнка рашэння):** апісання сітуацыі (прадастаўляецца ў распараджэнне ўся істотная інфармацыя) і прыводзяцца прынятыя рашэнні, якія гэтак жа аналізуюцца і падвяргаюцца ацэнцы. Дзецям прапануецца распрацаваць уласнае рашэнне, тым самым павышаецца іх матывацыя пры параўнанні з альтэрнатыўнымі варыянтамі рашэння.
5. **Кансультаванне ў рэальных выпадках:** узаемадзеянне з рэальным прадпрыемствам. Г.зн. які навучаецца павінен валодаць грунтоўнымі прафесійнымі ведамі. Праблема павінна быць і прапрацавана тэарэтычна, і знаходзіць практычнае прымяненне.
6. **Incident Method (Пошук інфармацыі):** мяркуе працэс пошуку інфармацыі, бо заведама змяшчае інфармацыйныя лакуны ў апісанні сітуацыі. Г.зн. дзецям для аналізу сітуацыі даводзіцца самім здабываць неабходную Вам інфармацыю.

Кейс-метадад развівае наступныя кампетэнтнасныя якасці асобы:

- ✓ аналітычныя ўменні
- ✓ практычныя ўменні
- ✓ творчыя ўменні
- ✓ камунікатыўныя ўменні
- ✓ сацыяльныя ўменні

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ